

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 2 frt.
Félévre . . . . . 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Id. Ábrányi Kornél.

Érdemeket nemcsak a politikai és gazdasági téren lehet szerezni, hanem az irodalom és a művészet terén is. Petőfi Sándor költő s emléke mégis tovább fog élni közöttünk, mint korának bármely politikusáé. A toll és lant a nemzeti érület felébresztése s megőrzése érdekében nagy és hazafias feladatot teljesít, azért tiszteletünk és becsülésünk illesse meg azokat, a kik lanttal és tollal kezükben szolgálják a nemzet szellemi szükségleteit s terjesztik a magyar név dicsőségét.

A művészet rögös útján haladó ösz zeneköltőt mutatunk be ezuttal olvasóinknak: Id. Ábrányi Kornélt, a kinek tiszteletére a főváros előkelő közönsége e hó 23-án fényes ünnepséget rendezett.

Id. Ábrányi Kornél fél-század óta buzgólkodik a hazai zene tisztulásának, fejlődésének érdekében, tollal és lankadatlan tevékenységgel. Egy emberöltő óta mint író, zeneköltő és tanár lelkesít, dolgozik, fárad azon, hogy hazai zenénk, mint a nemzeti műveltség egyik főkiegészítője, ne külföldi mintákat kövessen, hanem eredeti magyarságában önállóan fejlődjék; és az ő érdeme az, hogy immár a magyar zeneirodalom is számot tesz s nem áll idegen befolyások alatt.

Id. Ábrányi Kornél.

Ábrányi Kornél Szt-György-Ábrányban, Szabolcs vármegyében született. Már gyermekkorában szenvedélyesen szerette a zenét, de atyja óhajára a jogi pályára lépett. Nem sokáig maradt ezen, a művésztérre ki-tört a fiatal emberben, szakított pályájával s nagy külföldi utra indult, hogy elsőrangú művésztől nyerhessen oktatást. Atyja erre minden segínyt megvont tőle s Ábrányi tánczdarabok szerzésével, zeneórák adásával tartotta fenn magát Párisban, ahonnan csak 3 év múlva jött vissza. Ekkor már végleg elhatározta, hogy tehetségét a zenére szenteli. Jól indult pályája 48-ban rövid időre megszakadt, midőn ugyanis miniszteri tisztviselővé nevezetett ki.

Az ötvenes évektől kezdődik írói pályája és ettől kezdve egész életét a lelkes, magyar érzéstől áthatott tevékenység meríti ki. Sokat írt, sok gyönyörű dalt szerzett és sokakat buzdított a zeneügy felkarolására,

mely benne valóságos apostolatát bírja.

Most 75 éves, de még mindig erélyes munkásságot fejt ki. Adja Isten, hogy sokáig éljen még a magyar zeneművészet ösz bajnoka, élő példát adva az öt követő nemzedéknek a kitartó munkálkodásra.

A sajtószabadságért.

Nagyszabásu, lelkes tüntetésnek volt színhelye e hó 23-án Budapest székesfőváros.

A sajtószabadság megóvása érdekében mozdult meg a nép; ünnepélyesen felemelte tiltakozó szavát a vérrrel szerzett s minden szabad nemzetet megillető vívmány: a sajtószabadság megnyirbálása ellen.

Hogy mi az a sajtószabadság? Nem más az, mint a szabad gondolkodás joga, az a jog, melynél fogva véleményét, meggyőződését mindenki nyilván teheti és hirdetheti, anélkül, hogy félnie kellene azoknak megtorlásától, kiket a gondolkodás szabadságon nyilvánítása gyengéjükhöz talált. Ha túl él valaki a szabadságnak ezzel a jogával, im, ott van az esküdtbiróság, melyet a társadalom független polgáraiból állítanak össze. Ez ítél a sajtóügyek felett, ez dönti el, hogy sajtóvétség forog-e fenn, ez büntet és nem a száraz paragrafusokhoz kötött rendes bíróság.

Am a kormánynak nincs kedvére, hogy a sajtó bírálatot gyakorolhat fölötté, hogy a legutolsó tollforgató ember is szembe mondhatja a hatalom urának a kellemetlen igazságot. Kitalálta tehát a 16. §-t, amelylyel a magánbecsület ellen való támadásnak minősíthető sajtóvétséget a közönséges bíróság elé akarja utalni.

E paragrafus szerint tehát ha a sajtónak valamely munkása az igaz ügy érdekében, az elnyomottak védelmében kifakad a kormány valamely oszlopa ellen, ott függ feje fölött a veszély, hogy a becsület-sértést magyarázzák ki kijelentéseiből, közönséges bíróság elé állítják s csak úgy dutyira ítélik, mint akármelyik rossznyelvű öregasszonyt.

Ki ne látná, hogy ez a népszabadság legfőbb tényezője: a sajtószabadság ellen való nyílt merénylet. És a Bánffy-kormány még azt hirdeti, hogy a nép akarja a 16. §-t, hogy a nemzeti érzület megakadályozza a követeli legszebb jogának elkobzását!

A nép megfelelt.

A függetlenségi és 48-as pártkör kezdeményezésére a főváros polgárai pártkülönbség nélkül csatlakoztak ahhoz a tiltakozó népgyűléshez, amely e hó 23-án folyt le. Több mint 15 ezer ember hatalmas tüntetése volt ez. Megtanulhatta ebből a kormány, hogy a nép vele egyet nem ért, mert a sajtószabadságot megnyirbálni nem engedi; bele nem egyezik abba, hogy azt egy gyenge alkatu kormány helyzetének könnyítése végett csak úgy kénye-kedve szerint megrendszabályozza. És megtanulhatta, hogy a nép a sajtószabadságot a népjog sarkalatos tényezőjének tartja s hogy a sok jó magyar vér árán megszerzett vívmányának épségét védelmezni utolsó lehetéig kész.

A népgyűlés lefolyását az egyes szónokok beszédeinek rövid kivonataival együtt a következőkben ismertetjük.

*

A nép félkettőkor kezdett gyülekezni a Kálvintéren, nagy csapatokban vonultak ide a tüntetés részesei. Fél 3 órakor indult meg a menet. Elül ment nemzeti zászlós kocsin Hentaller Lajos országgyűlési képviselő, Eötvös Károly, Komjáthy Béla, Gullner Gyula, Hoek János, Justh Gyula, Olay Lajos, Illyés Bálint, Thaly Ferencz, Lázár Árpád, Barabás Béla, Tóth János, Pichler Győző. Oket követték az egyetemi-ifjúság, a munkás-testületek stb.

A hosszú menetben, 10—15.000 ember haladhatott. Az egyetemi-ifjúság a Szózatot és a Kossuthnótát, a munkások a Marszejeszt énekelték, olykor viharos Eljen a sajtószabadság! kiáltás hangzott, melyet az utca közönsége is visszhangoztatott. Abeszugolták Bánffyt, Erdélyt, éltették Szilágyi Dezsőt és a menettel haladó képviselőket.

A menet lelkes kedvben, különösebb esemény nélkül ért ki a ligetbe és omlott a szinkör előtti térre, melyen már nagy tömeg gyülekezett össze. Az elhelyezkedés a szónoki emelvény körül röviden megtörtént s ezzel megkezdődött a népgyűlés.

Komjáthy Béla felhívására elölkül Komjáthy, társelnökül Lázár Árpád, Gullner Gyula, Lakatos Miklós, Gombosi Béla, Fenyő Sándor, Madary Gábor és Szabmári Mór választottak meg. Ezután elnök előadja, hogy a büntető eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat 16. §-a egyenes támadás a sajtószabadság ellen. Arra hivatkozik a kormány, hogy a közvélemény kívánja a sajtószabadság korlátozását. Most nemuljon el minden pártakarat s egyért lelkesüljünk csak: a sajtószabadságért, a mely minden szabadság koronája. Beterjeszti és elfogadásra ajánlja a következő határozati javaslatot:

A sajtószabadság érdekében e hónap 23-án Budapesten tartott népgyűlés e korlátlan sajtószabadság alapján állva, az 1848-iki sajtótörvényt, mely a sajtó útján elkövetett minden vétség bírájává az esküdtszéket teszi, az ország egyik alaptörvényének tekinti, melyet semmiféle okból, de a legkevésbé tarthatatlan ürügyek örve alatt megbolygatni nem szabad.

Tiltakozik tehát a bünvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat 16. szakasza ellen, ami a mely részt út az alkotmány biztosította szabadságjogok épségén és a mely jogszerűség mértékét sem üti meg, mivel alaptörvényeket, a melyeken egy ország alkotmányos rendje és szabadsága nyugszik, egy incidens törvénynek mellékes intézkedése révén hatásukból kiforgatni nem szabad.

Mindezeknél fogva a népgyűlés ragaszkodik a negyvennyolcadiki törvény változatlan fontartásához s bármely sajtóvétségnek az esküdtszéki bíráskodás alól való elvonásában alkotmánysonkítást lát, a mely a mint a nemzet szabadságjogainak sérelme, föltétlenül visszautasítandó.

E határozatról a képviselőház az elnökség útján kérvényileg értesítendő.

Pósa Lajos lépett ezután a szószerkekre, hosszantartó tapssal és éljenzéssel fogadták. Lángoló verset szavalt el, a melynek minden szakát messzehangzó tetszésnyilatkozatokkal kísérték s percekig tartó éljenzés zúgott, a mikor a költő befejezte szavallását. A költemény utolsó sorai így szólnak:

Negyvennyolcznak szent emléke,
Szabadsajtó első gépe,
„Nemzeti dal” aczél-anya
Kerekeit csikorgatja:

„Törjete szét, zuzzatok szét!
Dobjatok a tüzkohóba!
Hogy ne legyenek lánczörgető
Rabszellemekek nyomtatója!
Hős Petőfit látom egyre.
Lángszeme úgy ég!
Törjete szét, zuzzatok szét
Valamennyi gépet!
Csatatéren támadjunk föl,
Mint esillogó kardok!
Míg egészen nincs szabadság,
Mindent akad zsarnok!
A pokolba minden rabság:
Éljen a sajtószabadság!

Vérsi József: A ki megcsorbítja a sajtószabadságot, megrendíti az alkotmány alapját, fejlődő nemzeteknél, s különösen nálunk a sajtószabadság fátyla és kard egyaránt. Bolond beszéd, hogy a sajtó visszaél hatalmával. Ha a sajtó méltatlanul meg is bánt valakit: ott a közvélemény, a mely kiengeszteli. Mi egyedüli urunkul csak a népet ismerjük el; a nép kebeléből való bíróság ítéljen fölöttünk. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Hock János: Szomorú kötelességet teljesít, a mikor föl kell szólalnia a veszélyeztetett sajtószabadság védelmére. Kifejti, hogy a sajtószabadság csorbítása a gondolatok elfojtására törekszik, ez a kormány célja... pedig a gondolatot nem emberi törvény, hanem az Isten tette szabaddá. A szabadságnak két nagy kifejezése van: a szólásszabadság népgyűléssel, és a gondolatközlés szabadsága az írással. Mihelyt az emberi szellem fölzsabadult: esodálatos lett az emberiség haladása. A sajtó a lépcső, a melyen a rabszolga föllépdelt a jogegyenlőség magasságára. Magyar nemzeti szempontból igen sokat köszönhetünk a sajtószabadságnak, a mely a szabadságra megérett nemzet szívéből pattant ki s mindjárt az alkotmányunkra törő első fegyveres támadás után a szabadság riadózával harsogta be az országot. Az abszolút korszakban a közeledő hajnal pirkadását hirdette. Ha ilyen szolgálattal tett a sajtó a nemzetnek; nem engedhetjük jogait megnyírni! A mindent összpontosító hatalom nem az ember oldalbordáját, hanem a hátsó gerincét akarja kivenni, hogy megteremtse a bőbátába elé esuszó szolgát, az kell a jól táplált kormánypártnak, a mely azzal védekezik, hogy esunya csodákat írjon a lapok. De nem a sajtó az oka annak, ha a közéletben színbor helyett moslékot talál. A sajtóbíróság lelkiismeret szerint ítél. Azt az érzéket akarja kioltni a szabad gondolatközlés fölött, itélőszéket ülők biráskodásából a kormány és a parlamenti többség, pedig a parlamentet a sajtó teremtette meg. Ha a közvélemény a világ legelső uralkodója, akkor ennek legelső minisztere a sajtó. Nagy férfiak, mint Kossuth, Deák, a sajtószabadság révén jutottak a nemzet szívéhez. És e nagy férfiak után akad egy miniszter, aki azt mondja: Már eléggé megpuhultatok, elveszem tőletek a sajtószabadságot. Ajánlja a határozati javaslat elfogadását.

Eötvös Károly: Röviden akarok szólni, mert olyan költemény után, mint Pósa Lajosé és olyan beszéd után, mint a milyen az előttem szólóé volt, csak röviden beszélhetek. Ott van igazi alkotmányos élet, a hol a bölcsesség vezeti a kormányt s a népnek joga és elszánt akarata van. Van-e akarata a népnek? Van-e bizalma a népnek? Az előbb a hallgatóság sorai közt láttam több táblát, melyre ez volt felírva: A ki hallgat az elpusztul. Ki az, a ki hallgat? Hallgat a mameluk, mert nem mer szólni;

hallgat a kinek betömik a száját; hallgat a szolga, a ki ura parancsolatát várja. De a sajtó nem hallgat. Ezért nem tetszik a törvényhozás és a kormányzat urainak. Becsületes kormány és becsületes párt nem fél a sajtótól. Néha megbotlik a sajtó is. Sebaj; ha megbotlik, majd fölkel. A kormány meg akarja kötözni kezét, lábát, hogy föl ne kelhessen. Csak egy kicsit akarják megcsorbítani a sajtószabadságot; de hiszen, ha a szüzességnek csak egy kis hijja van, mindjárt nincs. Ajánlja a határozati javaslat elfogadását.

Pfeiffer Sándor: A nép nem kíván rosszat, károsat sem követel; kenyeret kíván, szabadságot követel. A ki nem hallgatja meg a népet, az az ő ellensége. Megtámadták a gyülekezési és egyesülési szabadságot s most a sajtószabadságot támadják. Mi lesz ennek az eredménye? Megtámadják a sajtószabadságot, hogy elvegyék magát a szabadságot. Vigyázzanak a hatalom urai, mert a ki legmagasabban volt a hatalmon, az esik legmélyebbre. A sajtószabadság jelszava alatt követelnünk kell a kaucezió eltörlését. A sajtószabadsággal még nincs elintézve minden szabadság ügye. Ki kell küzdennünk a szabadság többi jogát is.

Ezután **Komjáthy** elnök jelenti, hogy a gyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadván, ennek értelmében fog eljárni. Gombosi Béla csöndes elvonulásra szólítja föl a gyűlést, a közönség lelkes hangulatban, de rendben szétoszlott.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Kvóta-harcz. A kvóta-ügyben az osztrák meg a magyar kormányelnök között máig sem jött még létre megállapodás; voltak már Ő felsége a király előtt is, aki Bádénivel, Bánffyval, Szilágyival s Széll Kálmánnal hosszasan tanácskozott, azonban amennyi a kihallgatás eredménye nyilvánosságra jutott, végleges döntés itt sem történt. Hivatalosan azt híresztelik, hogy azért nem tudnak megállapodásra jutni, mert Bánffy a Bádénai osztrák miniszterelnök magas kvótakövetelésének nem akar eleget tenni, de mi azt hisszük, hogy a két kormányelnök egymás között már régen megegyezett s most inkább e-ak az a kérdés, hogy miként lehetne vagy egyáltalán végre lehetne-e hajtani a magas kvótafelemelést a magyar képviselőházban. Bánffy attól fél, hogy ebbe a vállalkozásba a mai viszonyok között bele-törne a bieskája, ezért tehát abban állapodtak meg, miszerint a kiegyezés tárgyalását elhalasztják, mert ennek a zilált osztrák parlamenti viszonyok sem kedveznek. E helyett a nyár folyamán provizóriumra vonatkozó törvényjavaslatot terjesztenek az országgyűlés elé s így az országgyűlések csak félévi provizórium után, a jövő évben foglalkoznának a kiegyezés tárgyalásával. Addig talán az idő jó tanácsot ad a megszorult kormányelnököknek. Míg a kormányfők között alkudozás folyik a bőrünkre, a társadalom sem marad tétlenül. E hó 27-én áldozó esütörtökön a fővárosban nagy népgyűlés tiltakozott a kvóta fel-

emelése ellen. A népgyűlésen az ellenzéki képviselők és vezetőférfiak legkiválóbbjai tartottak szónoklatokat a nagy számban egybegyűlt közönség előtt, mely ünnepélyesen s egyhangu lelkesedéssel foglalt tiltakozó álláspontot az ellen, hogy az osztrák által követelt óriási pénzáldozatot egy reánk nézve kellen szerződéses viszony fentartása kedvéért odavessük. E hó 30-án Pécs, Győr s az ország több városa is kvótaellenes népgyűléseket rendez. A közvélemény minden vonalon fellázad a Bánffy kvóta-emelési tervei ellen. Honnan veszi hát a bátorságot, hogy a nemzet nevében milliókat ajánljon fel az osztráknak? És honnan veszi a vakmerőséget, hogy tovább is megmaradjon a miniszterelnöki székben, mikor néhány, a hatalom tüzhelye mellett sütkérező emberén kívül egyetlen lélek sincs ebben az országban, aki az ő politikáján meg ne botránkoznék s azt el ne ítélné?!

Országgyűlés.

A képviselőház a múlt héten az esküdtszékek szervezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásával foglalkozott. Mint ugyanis lapunk olvasói már tudhatják, új bünvádi perrendtartásunk szerint ezután a törvényszék elé állított vádlott fölött nem csupán a törvényszéki bírák fognak ítéletet hozni, hanem minden vármegyének polgárai közül esküdtek jelölhetnek ki, a kikből a törvényszék esküdtszékét alakít, és ez az esküdtbírósg fogja eldönteni, hogy az illető vádlott bűnös-e vagy sem. Így hát törvénykezésünkben a népbírósg eszméje lesz megtestesítve. Magát ezt az eszmét, mint az igazi szabad gondolkodás vívmányát, örömmel fogadjuk, és az egész bünvádi perrendtartást nagy haladás gyanánt üdvözölhetjük törvénykezésünkben. De a Bánffy kormány itt is megmutatta, hogy még akkor is rosszat ad, a mikor a legjobbat kínálja.

Az esküdtbírósgokról szóló törvényjavaslat 31-ik §-a olyan intézkedést tartalmaz, hogy a törvénykezésre behívandó esküdteket a lajstromból esetről-esetre a kinevezett hivatalnokok választják ki. Pedig a kinevezett hivatalnokok a kormány emberei lévén, világos, hogy az esküdtszékét mindig a saját képük szerint igyekezzenek összeállítani, s a vádlott független népbírósg helyett pártbírósg előtt állana. Ettől a veszélytől tartanak leginkább ellenzéki képviselőink is, de bármennyire kimutatták ennek kézzel fogható voltát, a nagy többség e sérelmes intézkedést megváltoztatni nem volt hajlandó. A kormány tehát párturalmi ezéloknek feláldoz egy nagyjelentőségű törvényjavaslatot; olyan gyümölcsöt kínál, amely kívül tetszetős, de belül férges. Ezért van az, hogy a törvényjavaslat ellen szóltak olyanok is, a kik egyébként az esküdtbírósg eszméjének hívei.

Az esküdtbírósgról szóló törvényjavaslatot *Psik* Lajos előadó ismertette. Elsőnek *Polczner* Jenő szólalt fel a javaslat ellen, különösen kifogásolván a törvényjavaslatnak azon intézkedését, mely szerint kinevezett hivatalnokok választanak ki az esküdtek lajstromából a behívandókat. *Bernáth* Béla a javaslatnak ugyanezen sérelmes intézkedését kifogásolja, amelyből a kormány politikai fegyvert akar magának gyártani. *Visontai* Soma élesen elítéli a javaslat reakcionárius intézkedéseit. A javaslatban szemmel látható az a törekvés, hogy a kormány az esküdtek közé saját embereit tolja be. *Polónyi* Géza, *Holló*

Lajos, *Okolicsányi* László hatalmas támadásokban mutattak rá arra, hogy az esküdtszéki intézmény a javaslat szerint, a mindent megrontó kormány mellett a párturalom eszközévé lesz. Ott, hol a kormánypárt van többségben, csupa kormánypárti esküdt lesz, viszont a hol az ellenzék van többségben, ott ellenzékiekből állítják össze az esküdteket. A javaslat tehát a párturalom furiáit vinné be az igazság templomába. *Holló* Lajos határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a szolgálatot teljesítő esküdtek nem a kinevezett hivatalnokok által, hanem *sorshuzás* útján jelölendők ki.

Györy Elek szintén nagyszabású szónoklatban tör lándzsát az ellen, hogy az esküdtbírósg köpenye alatt pártbíráskodást szervezzenek.

Azonban az igazságügyi miniszter felszólalása után a nagy többség a *Holló* javaslatát elvetve, az esküdtszékek szervezéséről szóló törvényjavaslatot eredetiben elfogadta tárgyalás alapjául.

Görög-török háború. A háború zaját rövid fegyverszünet váltotta fel. A domonkoszi vereség után a görögök helyzete tarthatatlanná válván, május hó 20-án a nagyhatalmak útján 14 napi fegyverszünetet eszközöltek ki. Ez idő alatt úgy a görög, mint a török hadsereg megtartja előbbeni helyét. Görögország a nagyhatalmakat kérte fel, hogy nevében a török szultánnal a békefeltételeket megállapítsák. Reméli a görög, hogy a nagyhatalmak közbenjárásával tisztességesebb békefeltételeket nyer, mint ha maga alkudnék. A békealkudozások tehát folynak és igen valószínű, hogy a két háboruszkodó állam között a béke még a fegyverszünet lejártá előtt létre fog jönni. Számítva azonban az alkudozás sikertelenségére, mind a két fél szorgalmasan folytatja előkészületeit a további háboruszkodásra.

A király Budapesten. Ő felsége a király az uralkodóház több tagjával együtt Budapest székesfőváros vendége. Ő felsége közvetlen környezetében van *Ottó* főherceg is, aki a fővárosi viszonyok iránt nagy érdeklődést áru el, sőt már a magyar nyelvet is szorgalmasan tanulja; ez előjelek után arról beszélnek, hogy a trónöröklés rendjében változás állhat be s lehető, hogy *Szent István* koronájának örököse *Ottó* főherceg lesz. Ő felségét az uralkodás gondjai itt is erősen foglalkoztatják; a két államfél minisztereinek előterjesztését a kiegyezés ügyében többször meghallgatta, az audenciákon számtalan embert fogad s mint a hadsereg első hadura is teljesítette kötelességét, amennyiben a *Vérmezőn* Budapest összes csapatai fölött szemlét tartott. Ő felsége sok gondja s nagy elfoglaltsága mellett friss egészségnek örvend s piros arczsine azt mutatja, hogy hasznára van a budai levegő. Bárcsak mindég ezt használná.

Budavár bevételének emlékünnepe. Budavár bevételének évfordulóját ez évben is méltó fényvel és lelkesedéssel ünnepelte meg a fővárosi polgárság. Nagyszámu és előkelő közönség vonult ki a temetőbe a honvédek sírjához. Elöl a honvédmeház öreg honvédei haladtak, utánok a Kossuth-kör zászlaját vitték, melyet százával követett a polgárság s a budapesti és ujbpesti Kossuth-kör. A sírnál igen nagy és díszes közönség gyülekezett össze. Az első beszédet *Illyés* Bálint tartotta s nagy hatással dicsőítette a Budavár bevételénél elesett hősokeket. „Ti boldogabbak vagytok, mint mi vagyunk — ugymond a beszéde befejező részében — mert a magyar nemzet dicsőségének napján haltatok meg, míg mi láttuk a zsarnokságot a letiport nemzetet dühöngeni, s végig szenvedtük a rabláncban sinlődő haza minden keservét.” A beszéd végén az orsz. központi honvédbizottság nevében koszorut tett le a honvédek síremlékére. Majd *Gömör* Károly beszélt meghatottan a vidéki honvéd-egyesületek nevében, szintén koszorut téve le a sírra. Általános figyelem közt szavalta el most *Pósa* Lajos „*A honvédek sírjánál*” című költeményét. Pósa, a ki költeményét igen nagy hatással szavalta el, lelkesen megéljenezték. *Meszlényi* Lajos országgyűlési képviselő mondott ezután hazafiúi érzéstől áthatott beszédet, a mely láthatóan mély benyomást tett a közönségre. Erős támadást intézett az ellen a hivatalos Magyarország ellen, a melyet sohasem lát maga körül a honvédek sírja és szobra, holott ez a mai hivatalos Magyarország a szabadságharcban elesett hősoke önfeláldozásának köszöni a hatalmát és — a kenyereit. A nagyemlékü évfordulót több vidéki városban is hazafias kegyelettel ünnepelték meg.

A Széchenyi-szobor leleplezési ünnepe. A legnagyobb magyarnak, *Széchenyi* István grófnak szobrát fényes ünnepségek közepette leleplezték le e hó 13-án Sopronban. Az ünnepség délelőtt fél 11 órakor kezdődött a Széchenyi-téren, ahol két hatalmas emelvényen szorongott az egész megye intelligenciája. A diszsátorban foglaltak helyet: *Perezel* Dezső belügyminiszter, aki a kormányt képviselte, továbbá; *Fehér* Ipoly főapát, *Eötvös* Loránt báró, *Szalay* Imre, *Beöthy* Zsolt, *Prém* József, *Széchenyi* Aladár gróf, *Budicz* Ottó, *Fabiny* Teofil Sopron képviselője, *Czobor* Béla, az egész Széchenyi család és a közelet előkelőségének számos tagja. Az ünnepséget *Baán* Endre alispán nyitotta meg nagyszabásu beszéddel. Azután *Kuncz* Adolf esornai praelatus mondotta el ünnepi beszédét. A szoborról akkor hullott le a lepel, amikor Kuncz ezeket a szavakat mondotta:

„Adja meg neked az ég, hogy sohase kelljen látnod hazádnak szolgaságba süllyedését és ha nehéz lázálmok gyötörnek valaha s nehéz harcokat kellene vívnia nemzetünknek: legyen velünk szellemed és segítse nekünk megvédelmezni hazánkat, a te Magyarországotat!”

A szobor, *Mitrai* Lajos szoborművészünk sikerült alkotása. Magas kőtalapzaton áll s hatalmas

érezalakban örökíti meg *Széchenyit*, amint jobbjával lefelé mutat, balkeze pedig a kardmarkolaton pihen. A leleplezés után Széchenyi Béla gróf szólott, mondván, hogy Sopron vármegyének ezt a kegyeletét megköszönni nem, hanem csak meghálálni lehet. Végül *Kugler* levéltáros elszavalta *Dóczy* Lajos alkalmi költeményét. A szoborra számos koszorut helyeztek.

Egy miniszteri tárcza kalandja. Gróf Badeni osztrák miniszterelnök e hó 21-én reggel Budapestre érkezett s csakhamar a királyhoz ment. Az audiencia után báró *Bánffyval* volt rövid értekezlete, a kivel együtt a királyhoz ment. A közös audiencia rövid ideig tartott s utána báró Bánffy a miniszterelnöki palotába ment, Badeni pedig hazahajtatott s még délután visszautazhatott volna Bécsbe, ha valami közbe nem jött volna. Amikor ugyanis Bécsben a vonathoz hajtatott, ott felejtette kocsijában a miniszteri tárczáját az aktákkal. A kocsis megtalálta a tárczát s a miniszterelnökségnél átadta egy szolgának, aki azután telefonozott Budapestre s innen azt a választ kapta, hogy a tárczát gondosan lepecsételje s Budapestre küldje. Badeninek ezért várni kellett az esti vonatig és együtt utazott vissza tárczájával.

A kápolnai honvédünnepély. A szabadságharcban elhunyt hősoke emlékezetére fényes ünnepélyt rendezett folyó hó 22-én Kápolnán a hevesmegyei kaszinókör. Ezen ünnepély a hazafias kegyelet megnyilatkozása volt s nagyszámu közönség gyűlt össze egész Hevesmegyéből. Az ünnepély szent misével kezdődött; ennek végeztével taracklövésektől kísérve a zene lelkesítő hangjai mellett, a közönség az ez alkalomra szépen feldiszipített honvédemlék elé vonult, a hol *Elek* Béla alkalmi költeményt szavalt, majd *Popovics* Szilárd ünnepi beszédet mondott és *Hunyor* Sándor Ábrányi Emil: „*A honvédek sírja felett*” című költeményét adta elő. Közben a dalkör énekelt hazafias énekeket. Végül megkoszorúzták a hősoke emléket.

Hat gyermek tűzhalála. E hó 22-én hajnalban három óra felé nagy tűzvész pusztított a fővárosnak egy gyártelepén, mely Fodor Béla mulakatos tulajdona. A tűzvésznek több emberélet is áldozatul esett s csak egy derék, bátor férfiú önfeláldozásának köszönhető, hogy a szerencsétlenség nem okozott még végtetesebb csapást. A tüzet ugyanis csak akkor vették észre, mikor az lánggal borította el az egész kétemeletes épületet. Nagy néptömeg vette körül a gyárat, de az oltás nehezen ment. Egyszerre csak előtermett a gyárfelügyelő a rémitő hírrel, hogy a lángban álló gyár tetőzete alatt huszonöt inasgyermek alszik. A szegény, ártatlan fiukat mindenki elveszettnek hitte. Megmentésükre gondolni sem mertek, mert az épület megközelíthetetlennek látszott. *Piolonovszky* Hugó, a *Stangenhause*n gépgyár portása azonban a fenyegető veszedelem dacára létrán felmászott a második emeleti ablakig s innen fel-lármázta a még mindig alvó gyermekeket. Bati és

Somogyi rendőrök segítettek a derék embernek szép munkájához. A felébredt gyermekek a veszedelem láttára rémülten rohantak a lépesőhöz, de a tüzengeren át nem tudtak kijutni. Piolonovszky ekkor egyenként kihuzta a gyermekeket a szűk ablaknyíláson át s így egymásután tizenkilencz fiu életét mentette ki. Közben maga is megsebesült, szakállja és bajusza egészen elpörkölődött. Végre nem állt több gyermek az ablakhoz s így az életmentő portás leszállhatott veszedelmes helyéről. Hat gyermek elpusztult a tűzben, mely reggel kilencz óráig tartott. Négy fiunak megégett holttestét megtalálták a romok között.

Kossuth Lajos katonája Mikor a magyar honvédek Szolnokon a Tisza hidja mellett táboroztak, Kossuth Lajos szemlét tartott a csapatok felett s az egyik zászlóaljparanesnoktól azt kérdezte: — Ki a zászlóaljban a legvitézebb katona? A hadosztály legvégén egy zömök vitéz állott, Lengyel Győző, erre mutatott a paranesnok, a mire Kossuth Lajos a katonásan tisztelgő közvitéz felé tartott és homlokon esókolta. Lengyel meghatottan beszéli a dolgot mindenkinek, s homlokának ezt a helyét sohasem mossa meg. Kossuth temetésére ez elaggott honvéd gyalog jött föl a fővárosba 72 mértföldre eső falujából. Most Békésmegye közigazgatási bizottsága törölte a Lengyel adótartozását, mert ellenkező esetben hajléktalanná tette volna a vitéz öreget.

Én vagyok a bűnös! Az egi törvényszék büntető tanácsa egy Schmidt János nevű keztyűs bűnügyét tárgyalta. Schmidtet a szeretője azzal vádolta, hogy törvénytelen gyermekét megfojtotta, azután az élettelen testet porrá égette és a patakba szórta. Schmidt ugyan mindvégig tagadta, hogy gyilkosságot követett el, de a bírák mindamellet halálra ítélték. A mikor a törvényszék borzasztó határozatát kihirdették, Schmidt halálsápadtan, villogó szemekkel fordult a szeretője felé. A leány is elfehéredett és a mikor az örök szeretőjét el akarták vezetni, a leány a bírák korlátja elé támolyogva, zokogva sikoltott:

— Én vagyok a bűnös!

Sorra bevallotta ezután a leány, hogy ő ölte meg magzatát, hogyan hajtotta végre az ártatlan esecsemőn a gyilkosságot és hogy Schmidt nem is tudott a gyilkosságról semmit. A váratlan fordulatra a törvényszék új vizsgálatot rendelt el.

Szegény vasutasok. A magyar államvasutak minden rendű és rangu alkalmazottai átestek az előléptetéseken, csak az altiszti előléptetésekre nem került még a sor. A vasuti kishivatalnokoknak és altiszteknek évről-évre halogatják a leglegelőnyesebben kitalált ürügyek alatt fizetésemelésüket is, hogy az így tőlük elvont pénzből kiállításai és más czéczók költségeit fedezhessék. Az ideai altiszti előléptetés is késik. Miért? Ne volna talán pénze az Államvasutaknak, mely oly óriási jövedelemre dolgozik? Vagy azt tartja talán, hogy szegény ember panasza nem hat az egekig! Bármint álljon is a dolog, nem szép, hogy nehéz hivatást teljesítő, szerényen javadalmazott alkalmazottain akar takarékoskodni.

A párisi tűzvész hősei. A párisi borzasztó tűzvész alkalmából a férfiak nagyobb része bizony czudarul viselte magát. A máskor oly udvarias ifjak halálfélelmükben kézzel-lábbal ütlegelték, összegázolták a menekülő nőket, hogy a maguk hitvány életét megmentésük. Kétszeresen érdekes tehát, hogy az elnyápiezosodott párisi emberiség között találkozott mégis néhány, akiben a férfias bátorság nem szaladt nyul-lábakon, a mikor kiütött a vész. Ezeket az életmentő bátor embereket a kormány kitüntetésben részesítette. A franczia külügyminiszter a napokban fogadta őket a miniszteriumban, hogy átadja nekik az őket ért kitüntetések, s szép beszédet intézett a jelenvoltakhoz. Beszédének befejeztével átnyújtotta a miniszter *George* kocsisnak a becsületrend keresztjét, mondván, hogy boldog, hogy a becsületesek és bátrak keresztjét a nép igaz gyermekének mellére tűzheti. Faure elnök ugyancsak ma aláírta azt az újabb előterjesztést, amely 170 személy megjutalmazását javasolja, a kik a bazárkatasztrófa alkalmával a mentési munkálatokban részt vettek.

Ekébe fogott tevék. A gazdák körében bizonyára élénk érdeklődéssel találkozunk az a kísérlet, amit most egy pozeni birtokos, *Skorzowsky* Zsigmond lengyel gróf csinál birtokain. A szenvedélyes gazdász ugyanis négy tevét hozatott Afrikából és azokkal szántatta a földjét. A próba állítólag kitűnően sikerült; a *sivatag hajója*, amint a tevét tudvalevőleg virágnyelven nevezik, hamar beletörődött abba, hogy ő a Szahara homokja helyett a rögöt tapossa és teherhordás helyett az ekevasat huzza. S azt mondják, hogy a tevének nagy jövője van az eke előtt; mert ereje fölér két ökör erejével, tápláléka pedig sokkal szerényebb. Meglehet, hogy a tevével való szántás Európaszerte el fog terjedni s akkor a mi délibábos rónáinkon is a lompos, hattyunyaku állatok fogják az ekét huzni a Lombár és Hajszás helyett. . . S ebben az esetben persze a nóta is átalakul s a szerelmes legény érzékenyen fogja énekelni:

Szeretnék szántani,
Hat tevét hajtani . . .

A szegény deliblátiak. Szegény Deliblát község lakosai elvetették gondját az ideai aratásnak, szüretnek; learatott helyettük a napokban a természet. A mult hét egyik szép napján egyszerre csak megeredtek az ég esatornái. Kezdetben mintegy negyedóránig, mogyoró nagyságu jég esett. Letarolt mindent, az utczákon a fák alja terítve van, levert levéllel. Az utczákat és udvarokat bokáig érő jég borította; a víz az egyes utczákon annyira megáradt, hogy föl tépte a kövezetet és kőből rakott falakat döntött le. Az egész ideai termés tönkre van téve; a kár, bár hivatalos becslés még nem történt, mintegy 150 ezer forintra tehető.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu czégeknel, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világczégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A peronoszpóra.

A peronoszporáról, a szőlők ezen igen veszedelmes ellenségéről és az ellene való mikénti védekezésről lapunkban már a múlt évek folyamán is többszörösen irtunk. Tekintettel azonban arra, hogy a peronoszpóra elleni védekezést még nagyon sok vidéken nem hajtják kellő szigorúsággal és kellő időben keresztül, sőt sok helyen nem is tartják e bajt oly veszedelmesnek, mint a minő az valójában ismételtén is szükségesnek tartjuk a peronoszpóra elleni védekezés legjobb módjára olvasóink figyelmét felhívni.

Általánosan ösmeretes, hogy a peronoszpóra, vagy a mint nálunk magyarul nevezik a szőlő-penész, először a szőlő-leveleken jelentkezik, penészes képződmény alakjában, későbbben a szőlő zöld vesszőjét és bogyóit támadja meg s ha idejében nem védekezünk ellene, csakhamar tönkre is teszi azt. A szőlő-penész foltjai igen gyorsan, néha néhány nap alatt az egész szőlőben elterjednek s alig 2-3 hó múlva a megtámadott tőkék levelei lehullanak, a szőlőfürt bogyói pedig részint a nap hevétől, részint a peronoszporától elszáradva leperegnek úgy, hogy csak a fürt elszáradt kocsonya marad meg a venyigén. Szerencsére a peronoszpóra ezen veszedelmes támadásai ellen a legteltesebb sikerrel lehet védekezni; fődolog azonban, hogy ez a kellő időben történjék és pedig az első levél kiszöldülése után, azaz május végén vagy június elején kell a védekezéshez hozzá fogni. A peronoszpóra a meleg, nedves időjárást szereti és rendes körülmények között május végén és június elején jelentkezik. Epp ezért kell a védekezést ebben az időtáiban megkezdeni, a mikor nem kell félnünk, hogy a peronoszpóra tönkre fogja tenni szőlőnket.

A peronoszpóra ellen a permetezéssel védekezhetünk, amit az e célra készített u. n. peronoszpóra fecskendezővel végezzünk. A permetezéssel a peronoszpóra csiráit előlő mérget hozunk a levelekre és ez a penész terjedését meggátolja. A permetezésre használandó folyadékot a szőlős gazda önmaga is elkészítheti, mert az nem áll egyébből mint víz-, kékkő- és rézgáliczból. Ezen anyagokat bizonyos arányban kell egymással keverni és pedig: egy hektoliternyi permetező anyag előállításához egy hl. tiszta vizet egy tiszta edénybe töltünk. Azután előveszünk egy másik edényt, a melybe 1 kgr. égetett meszet rakunk bele. Ha ezt megtettük, a petroleumos hordóból annyi vizet merünk a meszes dézsába folytonos keverés közben, hogy a mész ne csak megoldódjon, hanem fel is olvadjon. Az ily módon készült u. n. mésztejet azután állani hagyjuk, hogy kihűljön.

Most előveszünk 1 kilogramm rézgáliczot, melyet egy vászonzacskóba kötünk be. A vászonzacskó nyakára zsinórt kötünk és a zsinóron át beeresztjük azt az 1 hl. vízzel megtöltött edénybe annyira, hogy a zacskó nyakig a vízbe lógjon. A kékkő a vízben 3-4 óra múlva teljesen feloldódik, mire az üres zacskót félredobhatjuk. Ezután egy tisztára mosott szőlőkaróval előbb a kékkő oldatot felkavarjuk s a

mésztejet lassan a petroleumos hordóba öntjük, ennek tartalmát folytonosan keverve. A kellő összekeverés után egy szép, fehéres kék folyadék származik, a mely 1%-os permetező oldatnak neveztetik; 1% osnak azért, mert készítéséhez 1 hl. vízre 1 kgr. kékkövet és 1 kgr. meszet használtunk.

A szőlő tavaszi, első permetezéséhez mindig az ilyen 1% os oldat használandó; a második permetezéshez 2%-os oldatot kell készítenünk, a mely olyformán készül, hogy 1 hl. vízre 2 kgr. kékkövet és 2 kgr. meszet számítunk, a további készítésnél épp úgy járunk el, mint az 1%-os oldat készítésénél. A mésznek hozzákeverése a kékköves vízhez azért szükséges, mert a mész elveszi a kékköves víz maró hatását a nélkül, hogy annak gombaölő hatását megakadályozná. A permetező folyadék a vas-edényeket megtámadja, azért sem annak elkészítéséhez, sem annak kimeréséhez vasedényt vagy kanalakat használni nem szabad, mert ezek elromlanak. Legzélsebb fa- vagy eszerépedényeket használni, de rézedények is bátran használhatók, mert ezeknek a folyadék nem árt. A permetezéshez, mint fentebb említettük, külön e célra készült permetező fecskendezők szükségesek. Ennek egyik legjobbika az u. n. Vermorel fecskendő, a mely a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél“ (Budapest, Alkotmány-u. 31.) megrendelhető: ára 21-22 frt. Egy permetező gép 5-6 kat. hold szőlő permetezésére elegendő.

Szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a kékkövet manapság nagyon hamisítják. A fűszerkereskedésekben a rézgáliczhoz hasonló jegeceket szoktak zöldkő név alatt árusítani. Ez a zöldkő nem rézgálicz, hanem vasgálicz és a permetezés ellen teljesen hatálytalan. Legjobb ezért a rézgáliczot megbízható helyről nagyban vásárolni oly formán, hogy a községi szőlőbirtokosok összeállanak és szükségletüket közösen nagyban hozatják meg, a mely esetben azt sokkal olcsóbban szerezhetik be, mintha azt odahaza a fűszeresnél kicsiben vásárolnák össze. Abban az esetben is azonban, ha nagyban vásárolja be valaki a rézgáliczot, nagyon ajánlatos, hogy előbb mustrát kérjen az illető gyárból vagy nagy raktárostól és küldje be azt megvizsgálás végett valamely vegykisérleti állomáshoz. Vizsgálatokat az állomások 2 frtéért végeznek el. Ilyen állomások vannak Budapesten, Magyar-Óváron, Keszthelyen, Debreczenben és Kassán. Ha az állomások a vizsgálatot megejtik és azt mondják, hogy a beküldött mustra tiszta rézgálicz, akkor a mustra alapján kell megrendelni az egész szükségletet s nem árt, ha a megküldött rézgáliczból ismét mustrát küldünk a vegykisérleti állomáshoz, vajjon a küldemény megfelel-e az előbbi mustrának.

A permetezés leghelyesebb módját különféle kísérletekkel próbálták már ki s ezeknél a következő szabályokat kell szem előtt tartani:

1. A szőlő minden hozzáférhető részét be kell permetezni, tehát a leveleket épp úgy, mint a fürtöket.
2. A szőlősorokat mindegyik oldalról, vagyis kétszer kell permetezni.
3. A munkás a permetező végét ne tartsa közel ahhoz a tőkéhez, a melyet permetez, mert ilyenkor csak kevés lombot permetez be s azt a keveset tulságos mértékben.
4. Nem szabad egy tőkét oly hosszú ideig permetezni, a míg az megkékül.
5. Ha a szőlő nagyon meredek, a lejtőn lefelé nem ajánlatos permetezni, mert így jó munkát végezni nem lehet.
6. Tulságos sokat ne permetezzünk, viszont tulgyengén sem, mert ez nem

használ. 7. Esőben vagy ha az idő esőre áll, ne permetezzünk, hanem várjunk 2—3 napot, míg a megbolygatott levelek ismét rendes helyzetükbe kerülnek vissza, ellenben különösen zápor eső után fogjunk hozzá azonnal a permetezéshez, mihelyest a lombzat kiszáradt, mert a záporok utáni idő a legveszedelmesebb s ilyenkor szokott a peronoszpóra leginkább fejlődni. 8. Közvetlen a kötözés után ne permetezzünk.

Már most kérdés tárgyát képezheti, hogy hány-szor permetezzünk? Ezt pontosan kiszámítani nem lehet s mindig attól függ, hogy milyen az időjárás. Az első permetezést azonban, mint már említettük, ha csak esőzések nem akadályoznak ebben, még május hóban végezzük el és mindenesetre még a virágzás előtt. Nagy általánosságban mondható, hogy ha az első permetezést a virágzás előtt végeztük el, akkor a második permetezés a virágzás után 4—5 hétre következhetik be. A míg az első permetezéshez mindig csak 1%-os oldatot használjunk — mert ilyenkor a lombzat még gyenge és a levelek egy része könnyen leperzselődhetnek — addig a második permetezéshez használjunk 2%-os oldatot, mert ilyenkor már a levélzet megerősödött.

Szabály az, hogy permetezni legalább kétszer kell évente, ha azonban a betegség a kétszeri permetezés dacára sem szűnnek meg, vagy az oldatot az eső lemosta volna, akkor háromszor, sőt négyszer is kell permetezni. Ha valamely fiatal szőlőültetvényt peronoszpóra támadott meg, akkor azt legalább háromszor, esetleg négyszer kell permeteznünk.

A permetezés végrehajtásától sokan azért tartózkodnak, mert költségbe kerül. Hát igaz, hogy az előbb megírt módon készített oldattal 1 holdnak háromszori permetezése minden költséget és a szükséges napszámot is beszámítva mintegy 17 frtba kerül, s tagadhatatlan, hogy ez elég nagy összeg, de viszont igaz az is, hogy a permetezéssel biztosíthatjuk, illetve megmenthetjük az egész termést, a melyet, a permetezést elmulasztva, a peronoszpóra biztosan tönkre tesz. Ezért nem ajánlhatjuk eléggé minden szőlős gazdának, hogy dacára az elég tekintélyes költségnek, a permetezést mihelyest a peronoszpóra felléptét észreveszi, azonnal fogatosítsa.

Szükségesnek találtuk a peronoszpóra elleni védekezést ismételtelen közölni lapunk olvasóival, a kiknek nagy része előtt ez már nem új dolog, miután lapunkban erről már több ízben írtunk, de bizonyára vannak új előfizetőink között számosan, a kiknek szolgálatot véltünk tenni azzal, hogy a védekezés helyes módját velük is megismertettük.

Puhafa-oszlopok tartóssá tetele. A fenyőfaoszlopoknak is lehetséges 15—20 esztendei tartósságot adni, hogy ha a következőleg járunk el: 2%-os rézgálicz-oldatot készítünk akként, hogy 100 liter vízre 2 kilogramm rézgáliczot veszünk, amit előbb forró vízben feloldunk és úgy töltjük be az egy hektoliter vízbe. Az oldatot fakádba állítjuk és ebbe a lehéjazott oszlopokat beleállítjuk. A rézgálicz maga magától fel fog huzódni a fának sejtjeibe, el fogja párologtatni vizét és lerakodik a fának likacsába. Minél szárazabb az idő s minél jobban süt a nap az oszlopokra: annál gyorsabban hatol fel a rézgálicz-oldat az oszlop tetejébe. Körülbelül egy heti ilyen kezelés után az oszlopokat már el lehet ásni. Ugyanezen módon lehet a szőlőkarókat is tartóssá tenni.

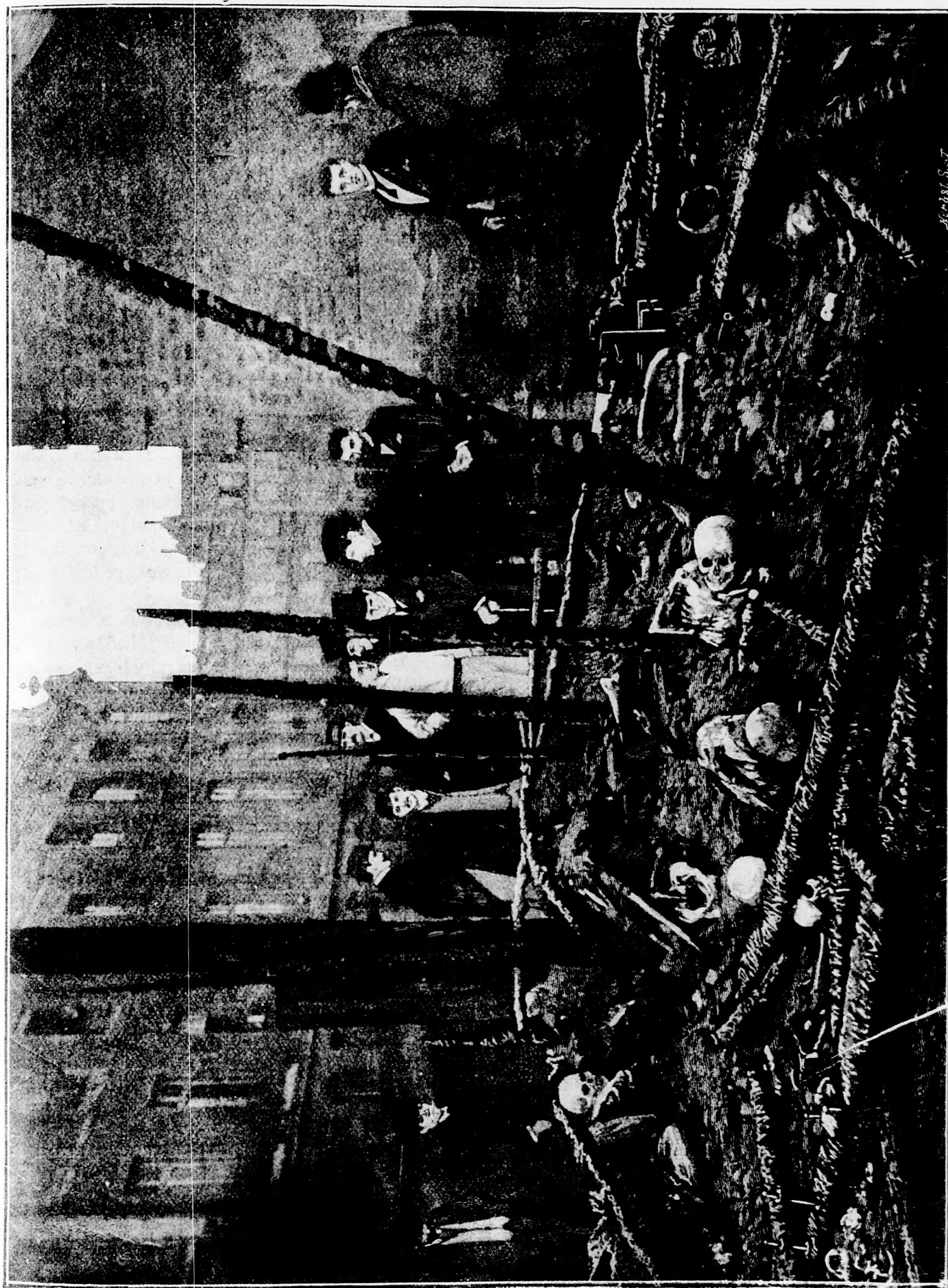
A molyokat szövetbutorokból kén égetése által pusztíthatjuk ki. A divánt székekre állítjuk, alája egy parázsszal megrakott serpenyőt helyezünk s a parázssra kénport hintünk. Amidőn a kén meggyuladt az ajtókat és ablakokat bezárjuk s a mint a kengáz terjedni kezd, természetesen a szobát el kell hagynunk. A kengáz nemesak a molyokat, hanem azok petéit is elpusztítja.

A káposztát rongáló földibolhák ellen egyik leghatásosabb védekezési mód az, hogy a káposztát állandóan nyirkos és némileg árnyékolt talajba ültetik. A földibolhák éltető eleme t. i. az állandó napos és száraz föld. Ezért a palántákat napfelkelte előtt cészszzerű jól megöntözni és utána árnyékolni; ekkor a földibolhák elmenekülnek. Tanácsos továbbá az éppen csirázásban lévő káposztaágakat száraz és szétporlott baromfi-, galamb- vagy lótrágyával, esetleg kőszénhamuval jól behinteni.

Az ujonnan ültetett fák gondozásánál a fősúlyt arra kell fektetni, hogy a gyökerek elszáradását megakadályozandó, a fatövénél készített földtányér az ültetés után azonnal szalmás trágyával borítsák be. Ezáltal megakadályozhatjuk azt, hogy a napsugarak mélyebben hatoljanak a talajba; tanácsos még a törzset is lazán lekötöni, mert így a fa héjja nem repedezhet meg oly könnyen.

Sebtapasz nagyobb fákra. Nagyobb fák sebeire a kőszénkátrány olesóságánál fogva nagyon alkalmas. E végből 28—30 fokra kell azt felmelegíteni, hogy a sebre tapadjon. Ugyanis, midőn egy nagyobb ág levágása által nagyobb seb keletkezik valamely fán, a seb felszíne nyirkossá válik, mivel a megsértett sejtekből víz szivárog elő, mely a kőszénkátrányt, ha hidegen kenik fel, megtapadni nem engedi, míg ellenben ha forrón kenjük be vele a fa sebet, a sejtekből kiszivárgó víz a kátrány melegsége által gyorsan elpárolog s a kátrány mélyebben hatol a sebbe s így megóvjá a sebzett ágat a rothadástól.

A mogyorófa szaporítása. A mogyoró szaporítása gyökéshajtások, homlitás, magbóli szaporítás és a *Corylus Avellanára* való nemesítés által történhet. A magvak télen át pinczében nyirkos homok közé rétegezendők s tavasszal vettetnek el. A homlitás akként történik, hogy a bokor néhány fiatalabb hajtását a földre hajlítjuk s ott egy erős kampóval leszoritjuk, a megerősítés helyén a hajtás jó földdel befedetik. Hogy a lehajlított hajtás könnyebben gyökerezzen, éles késsel könnyen megvágjuk a hajlítás helyén. A nemesítés a közönséges mogyorón (*Corylus Avellana*) eszközendő. E célra inkább a gyengébb hajtások választandók ki, az ojtás ezeken 1.5—2 méter magasságban történik.

A párisi tüzvész színhelye.

MULATTATÓ.

NÉPDALOK.

Irta: Pósa Lajos.

Dankó Pista hegedüje busan szól...

*Dankó Pista hegedüje búsan szól,
Miből is van? Tán szomorú fűzfából.
Poharamba a könyvet is kiesalja,
Velem együtt azt a kis lányt siratja.*

*Dankó Pista, ne házz olyan keserűt,
Rózsafából csináltass más hegedűt!
Minden hangja a szívembe nevesen,
Hogy valaha valakit még szeressen.*

Ha te az én szívem látnád...

*Ha te az én szívem látnád:
Tudom, nagyon megsajnálád.
Ráborulnál szép esendesen,
Ugy siratnál keservesen.*

*Ha te az én szívem látnád:
Tudom, nagyon megsajnálád.
Gyógyítgatnál ezer jóval,
Édes szóval, édes esőkkel.*

A száraz-molnár.

Irta: Móra István.

Vége van már a híres molnár nemzetségnek egészen. Nem mondom, hogy a kinek magának van malma, el nem élösködik valami keservesen, de a kinek nincs egyebe a mesterséginél, a kővágó szerelménél, az bizony utósó ember nagyon. Különösen meg a szegény száraz-molnár.

Mert a vizimalmot pörgeti a víz, a szélmalmot kergeti a szél, hanem a száraz-malomhoz jószág köll, ló. Az pedig nagy ur a mai kiparcellázott világban. Legislegnagyobb ellenség persze a gőzös. Még itt kint a tanyán is érzik a hatalma. Sőt a kisebb fajtája meg is telepszik. Hol a cséplő-gép bikájával hajtattják, hogy az se legyen heverő marha, hol kapzsi bérlők állítanak föl egy-egy valóságos kölyök-malmot.

Mindössze a köleshámozás marad meg a száraz-malomnak, vagy a hol az alkotmány olyan: az olaj-ütés. Az is mindég kevesebb-kevesebb lesz. Egy az, hogy rizskását töltenek a hurkába, a másik az, hogy nem igen bőjtől már az ágrulszakadt lakóember, az meg olajnak valót sem természet, mert nincs hol. Ha volna hol, akkor meg nem természet: főzne zsirral, mint a többi.

No már most, azt a kis kölesvámot, olajvámot, mit azt, meg még meg köll felezni a gazdával, a

ki a mellett még avval fenyegetőzik, hogy lebontatja a malmot, nem érdemes tartani, adóját fizetni.

Azért mondom, hogy a szegény száraz-molnár egészen utósó ember. Dehát mit esináljon, mikor nemzetséges nyavalyája a mestersége. Mikor nem az volt az első szava kis gyerek korán, hogy: apa, anya, hanem az, hogy: labala, labala. A hogy a száraz-malom kelepel. A hány Zsigó volt a világon, az mind szélmolnár volt. A Tariak, Toldiak, azok meg szárazok. Apáról fiura száll a mesterség, száll most is, míg az utósó malmot is le nem bontják vagy át nem formálják disznóhizlalóvá. Vándorolnak sokszor fertálonkint egyik tanyasorról a másikra, egyik határból a másik határra, de a szekerezét, kővágókalapácsot föl nem eserélik a kasza-kapával.

Tehát a Tari-had, mind száraz-molnár volt. A Lőrincz bácsi gyalupadján magam láttam ékes tulipántok közé faragva az anno 1703-at a Tari Lambert névvel. De lehet, hogy a faragás újabb, mint a pad.

Száraz, köhögős ember volt Tari Lőrincz, de esontos, erős. A felesége is olyan hozzávaló. És volt neki vagy hat gyereke. Tökmagszagon, pattogatott kukoriczán növekedett vézna esimoták. Kettejük már iskolás, a többi még kisebb. Jó hangos köszönésű gyerekek voltak szegények. És pendelyesek, mezitlábosak.

Szent-Mihály napig csak meg van a szegény ember a gyerekeivel. Egész nap se lábatlankodnak. Elcserkésznek a főlzabadult dinnyeföldeken, kukoriczszélben, földimogyorós mesgyén, hanem mikor a mezei féreg is téli lyukat ás, mikor az idő kihányja a fogát, a derek, főlzselek beköszöntenek, akkor egyszeriben megfiasodik a baj velük.

Hát még ha valami veszedelem közéjük keveredik, — köhögés, tüzesség, szamárköhögés, torokfájás, meg a jó Isten tudja, mi nem.

És úgy jön a baj orozva. Este még hanczuroznak, úgy köll veréssel fenyegetni őket, hogy aludjanak már, — egyszer csak fölérez valamelyik és vizet kér. Akkor már hiba van. Éjjélután újra kezdi és nem bir aludni. Félrebeszél.

Reggel ágyban marad, csak nézi, hogy eszi a többi a meleg vakarót, de nem kér. Tehát igazán, beteg. Az anyja unszolja:

— Te neked semmise köll, Péterke?

A gyerek gondolkozik.

— De kék . . .

— Micsoda, édes szívem?

— Bundás kenyér . . .

Mintha csak tudná, hogy egy tojás sines a háznál.

— Csinálok lelkem. Csinálok, csak maradj.

Ugy kér a gazdáéktól két tojást.

Ilyen a beteg gyerek. Ráköti magát mindenre, aztán nem köll neki. Még csak meg se kóstolja.

Piros szegényke, majd kiesattan. Nem győzik vízzel.

— Ne igyál már annyit, galambem . . .

Péterke rug, kapál:

— Vizet adjanak. Mondom.

Nincs egy félórai álma. A szemet befogja, de beszél.

— Ne bánisd! . . . Eredj innen . . . Add ide . . . Gyí te, Mérgecs.

Ha meg a szemét felveti, nem felel semmi szép szóra.

— Mid fáj kicsim?

Nem szól. Semmire se szól. Csak esik összebb-összebb.

Hatodnapon elesenededik. De a szemei elállnak. Estendén elalszik a lelkem. Végképpen, örökre.

A malom pedig áll. Két hét óta egyhuzamban. A vámszekrény azon üres. Tari Lőrincz rákönyököl a garatlépcsőre, hajadon fővel, izzadó homlokkal.

— Édes teremő Jézusom . . . miből temettetem el a gyereketem.

Az asszony a végszükségre zsugorgatott hatóságait szedi elő, a hányat, annyi felül. Tán egy-két forint az egész, mit ér az? Kimegy biztatni az urát.

— Menjen kend valahová.

— De hová? Azt mond meg Julis, hová? Ki ád az ilyen koldusnak?

— Ejnye no. Hiszen a ki Istent ösmer, csak megszán ilyen esetben. Eredjen kend no.

Tari Lőrincz bejárja a fél sort. Öt forint köllene csak. Csupán öt forint. A koporsót megcsinálja maga, de a pap, kántor, harangozó — azzal mit tegyen.

És nem kap. Szűk időt élünk, szegények vagyunk mindnyájan és adósak.

Ugy jön vissza lecsüngő fejjel.

— Nincs.

Az asszony akkor fakad el riva a kis halottja fölött.

— Lelkem fiam te, mér' nem is engem vett el helyetted az Isten.

Meg csak kimegy az ura után.

— Csonka Ignácot nem próbálta kend. Annak bizonyosan van.

Tari Lőrincz fölűti a fejét.

— Tudod, az meg milyen kényes. Dehogy ád az nekem, dehogy.

— Hát majd elmék én.

— Mégy hát . . .

Azzal elment a szegény száraz-molnár Csonka Ignácához.

Az megszánta. Nem olyanok a mi kevély gazdáink, mint a más nemzetbeliek. Nyakasok, mutatósak, kevélyek, de csak kívül.

— Hát jó lesz hé, majd csak megadod. Hanem el ne feledkezz, mert tudod én azt szeretem, ha ember az ember.

— Megadom Ignác bácsi, ha a földből teremtem is elő. A bőjtben bizonyosan.

Könnyen elmondja a szegény fogadkozó ember, hogy a föld alul is kiteremtem, de boldog Isten bírja

szándékját. Bizony öt garast se bírt a mondott időre a szegény száraz-molnár összetenni.

Sirva ment el a felesége Csonka Ignácához haladékkért.

— Tudtam. Ilyenek vagytok mind. Így köszönitek meg a jóságot.

— Lelkem Ignác bácsi, de mikor nincs kereset, oszt' olyan sokan vagyunk.

— Meg dologtalanok. Ha nem mén a malom, mér' nem fog az urad kaszát-kapát.

Az asszony csak siránkozott.

— Mikor jó magával is tehetetlen az istenadta. Köhög, gubbaszt most is.

— Hiszen a sebet mindig tudjátok kötni.

— Péter-Pál után meghozom, csak addig legyen türelemmel . . .

Bizony elmúlt Szent István király is, csak nem hozta meg.

Akkor elküldte Csonka Ignác a kanászát a malomba.

— Azt üzente a gazdám, hogy ez már csunyaság.

— De ha nincs . . .

Két hét múlva a legény fiát küldte el a gazda.

— Lőrincz bácsi, ne bolondozzon kend, édes apám nagyon haragszik. Adja kend meg azt a kis pénzt.

A molnár könyörgött a gyerekeember előtt.

— Ne haragudjatok kedves öcsém. Ugy-e hallottátok-e a malom zörgését az egész nyáron? Nézd a balkezem meg van meredve, külső dologra se mehetek. Ösmerjétek be a szegénységemet. Két Boldogasszony közt vagyunk, tán megindul az őrlés. Ne tegyetek csufot rajtam. Ihun a Márikám is beteg, be köll vinnem a doktorhoz, mert megbüntettek. Mondd meg édes apádnak.

Nem sokkal azután történt, hogy meglopták a Csonka Ignác ugari kukoriczáját. Jó darabot megtörtek, kocsira szedték. Éppen a kárnézésből jött nagy ingerülten s a malom előtt megállította a lovait. Eszibe jutott, hogy no most kitölti a mérgit.

A két iskolás gyerek a ház előtt szüzenkezett.

— Hol az apátok?

— Odabent.

— Küldjétek ki.

— Nem gyün ám, mert fekszik; beteg.

— No majd mindjárt talpra állítom én, tudom istenem.

Kivágta a pitvarsaroglyát, ajtóstul ment be, a torkát köszörülve valami kemény mondáshoz.

De lenyelte mondását.

A molnár feküdt. Köhögés, sirás fojtogatta. Tari Lőrinczné pedig éppen akkor fogta le a Márikája szeméit.

Csonka Ignác csak megállt ott az ajtóban. És levette a kalapját. A molnár kinyujtotta felé azt a meredt kezét, de nem tudott szólni. Az asszony észre se vette. Kis halottja állát kötötte fel fehér kendővel.

A gazda megfogta az asszony karját.

— Julis... Hallod-e...

A molnárné megfordult. Imádkozott, nem szólt, csak mikor azt elvégezte. De akkor minden keserve kitört.

— Hát most nézze kend, mit tett velünk az Isten. Azután szóljon kend, a hogy akar. Szídjon.

Csonka Ignác letette a kalapját a beteg ember ágyára.

— No csak ne zúgolódj. Azt gondolod ekzekuczióba jöttem. Mondták a gyerekeid, milyen bajba vagytok megint, hát azért jöttem. Hiszen majd fölsegít, a ki lealázott, te asszony. Nincsen költségek ugy-e? Jól van no, tudom, hogy nincs. Hát nézd-e, adok én. De ugy, hogy ezt az embert is bevitesd a doktorhoz. Majd elküldöm a kocsimat, vagy magam eljövök. Addig is az Isten áldjon meg.

A száraz molnár összetette a kezét.

— Megadom, megadom...

— Nono. Vagy te, vagy az Isten.

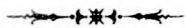
... Azért mondtam, hogy ezek a mi rátartó, kemény gazdáink olyanok belül, mint az arany.

Tari Lőrincz is így vallja szegény. És dudolva igazgatja a Csonka Ignác borsutuját.

Képiünkhöz.

A párisi tüzvész színhelye. Böven megemlékeztünk már arról a borzasztó szerencsétlenségről, amely nem régiben Párisban történt. Egy jótékonyági bazar éppen akkor, mikor abban a szegények javára ünnepélyt rendeztek, kigyulladt; néhány percz múlva a tűz kiütése után a nagy faépület égő tetőzete beroskadt s százával temette maga alá azokat a szerencsétleneket, akik nem tudtak idejekorán menekülni. Most bemutatjuk olvasóinknak a borzasztó katasztrófa színhelyét. Képiünk a jótékonyági bazar épületét a leégés és oltás után való állapotban ábrázolja. Megdöbbentő kép ez. A hatalmas, feldiszipált épületből csupán néhány szénné égett gerenda maradt meg. Az összeomlott gerendázatot borzasztóan megcsontított hullák borítják. Legtöbb tüzegettnek csak a csontváza maradt meg, de voltak olyanok is, akik egészen porrá égtek; ezeknek csontozatából csak egyes részeket találtak meg. Az áldozatok hozzátartozói Páris minden részéről tömegesen siettek erre a gyászos helyre, hogy övéiket megtalálják; zokogás s jajkiáltás hangzott ott fel napokon keresztül s egyeseket csak alig lehetett visszatartani attól, hogy a még füstölő romok közé ne vessék magukat. Nincs a földön talán szük tér, amelyhez annyi gyászos emlékezet fűződne, mint ahhoz a talpalatnyi földhöz, a melyen a jótékonyági bazar leégett épülete állott.

LEVELES-SZEKRENY.

Azon t. előfizetőinknek, kiknek előfizetése május hóban lejár mai számunkhoz csatoltan postautalványt küldöttünk, melyen kérjük az előfizetési pénzt mielőbb beküldeni.

Olvasóinkhoz. Lapunk mai száma a közbejött ünnep miatt egy nappal később a megjelenésben. — **Balogh Péter** urnak. Legalább 56 liternyi mennyiségben bort bárki bárkinek eladhat. Ehhez semmiféle hatósági engedelemre nincs szükség, sem a már egyszer megadózott bor után az eladó boritaladó újból fizetni nem tartozik. Sőt miután eladó az eladott bor után adóvisszatérítési vagy adóleírás kedvezményben nem részesül, a már megadózott bor után az ugyanazon községbeli vevő magánfél sem tartozik újból boritaladót fizetni. — **Vámberszky Károly** urnak. Széljegyzőségről mi sem tudunk: talán közjegyzőség lesz az? — **Berkes József** urnak. A szükséges előképzettség 6 gimnázium és a posta és távirtdai tanfolyam végzése. A továbbiakra nézve tessék a kerületi postai igazgatósághoz fordulni. — **Juhász Endre** urnak. Utána nézünk, van-e mód arra, hogy leánykáját az illető intézetbe beadhassa. — **Ifj. Árpási János** urnak. Hihetőleg a pörkölt buzát nem mint irva volt 2 óra hosszáig, hanem sokkal tovább hagyta a borban s ennek folyamán adni nem tudjuk. Derítéssel azt hisszük segíteni lehet a bajon. — **Turjányi István** urnak. Meg kellene nézetni a kaptárját, ahhoz jól értő emberrel, mert a levelező lapján elmondottakból nem tudjuk kísütni mi idézheti elő a leirt bajt; egy tapasztalt méhészt ember minden bizonynyal lesz ott a környéken, a ki megnézi a méheket s jó tanácsot fog adhatni. — **Labos József** urnak. Van egy országos chemiai intézetünk és vegyakisérleti állomásunk Budapesten, a földmívelésügyi miniszterium palotájában (Nádor-utca), vannak továbbá hites vegyészek is, ilyen p. o. Szilágyi Gyula dr. kir. államrendőrségi és kereskedelmi rendőrségi hites vegyész (Budapest, Dessewffy-utca 10.), ezek azonban érczek elemzésével nem igen foglalkoznak, miért is azt ajánljuk, tessék a m. kir. bányászati akadémiához (Selmezbánya) fordulni.

Kis lutri huzása.

	Május 22.				
Budapest	67	83	15	36	40
Trieszt	22	41	14	1	66
	Május 26.				
Prága	48	3	72	33	65
Nagy-Szeben	8	16	78	41	28

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZGÉPELŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbavágo felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk
fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágo-
sító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

Ekegyártásra
kötő szakszertály.

Külföldi gépek készítése

Számrejtvény.

U. K.-tól.

- 10, 7, 6. Ebből kel ki a sok növény,
3, 9, 11. Börtönlakónak nincs remény.
10, 2, 4, 8. Egyik hatalmas testrészünk.
3, 7, 1. Ilyet szó végére teszünk.
5, 11. Neve egy hü állatnak.
6, 2, 11, 5. Ez meg a kímustrált lónak.
1—11. Kedves madár, szeretem,
Telik benne örömem.

Mult számunkban közölt számrejtvény megfejtése:

- 1, 31, 5, 39, 6, 9, 37, 16. Kisázsia.
12, 2, 14, 40, 59, 34. Hornád.
18, 21, 3, 42, 40, 30. Korona.
23, 45, 10. Sas.
28, 56, 22, 50, 27, 61. Afrika.
32, 21, 43, 15, 30. Morva.
38, 31, 46, 59, 29. Virág.
44, 42, 49, 61, 32, 54, 41. Muhamed.
51, 4, 7, 26, 56, 63. Péterfi.
58, 52, 60, 48, 24, 5. Vértes.
1—63. Keresztessy, Hervay, Kóbor, Sebők,
Ágai, Medvei, Vándor, Maróthi, Péterfi, Váradi.

Helyesen fejtették meg: Szoboszlav Iona, Nagy Matild, Gombkötő N. János, Novák Tivadar, Szelko János, Kiss Pál, Dömötör Imre, Kassal Máttyás, Fényes Emil, Detmann Frigyes.

Lapunk 20. számában közölt számrejtvényt pótlólag helyesen fejtették meg: Szelko János, Eötvös Imre.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, május hó 29-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg. tiszarudéki 7.95 frittól 8.40 frtig, pestvidéki 7.90 frittól 8.35 frtig, fehérmegei 7.90 frittól 8.35 frtig, bácskai 8.80 frittól 8.75 frtig, bánási 7.70 frittól 8.35 frtig.

ORSZAGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Pechy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szonyi Zsigmond, Szilágyi István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szonyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fe a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet a felyő écben életbe léptette a **több éves jégbiztosításokat** is; hat évre szóló jégbiztosításnál 10%, a tizenkét évesnél 20% díjengedményben részesíti tagjait. A díjengedmény már a kötvényben beszámítatik a biztosított gazda ennél fogva évenként ezzel kevesebb díjat fizet. Több évre szóló biztosításnál sem vesztli el a fél az esetleges díjcsökkentés előnyeit, mert az évenkénti megújításnál mindig csak az illető folyó évre megállapított díjszabály alapján számítatik ki a díj, és ebből vonatik le a 10%, illetőleg 20%-os díjengedmény. A többévséges daczára a biztosított fél a szövetkezet által nyújtott előnyök élvezetében marad.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben**, (József-körút 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

Rozs 70—72 kg. 6.30 frittól 6.40 frtig.
Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.20 forinttól 4.50 frtig, égetni való 62—64 kg. 5.00 frittól 5.80 frtig, sörfőzleli 64—66 kg. 6.50 frittól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.75 frittól 6.20 frtig.
Tengeri 78—82 kg. 3.40 frittól 3.45 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.40	12.90	12.40	11.90	11.50	11.00	10.50	8.70	5.00

Buzakorpa, finom 3.30-3.35, durva 3.35—4.20 frt zsákkal együtt
Egyéb magvak: vörös lóhere 44—48 frt; luczerna 48—55 frt; mák 14—16 frt; bab fehér nagyszemű 5—10 frt, apró 7—9 frt, tarka 8—10 frt, lenese 7—12 frt, borsó héjas 10—12 forint, köles 4.10—4.50 frt, kendermag 6.75—7.25 frt, repce 10.45—10.55 frt. mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 350—350 frtig; középminőségűért 200—300 frtig; gyenge minőségűért 180—200 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként élőszulyban 27—30 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 24—26 frtig. Fejős tehén, magyarfajta 70—120 forintig, tarka 90—150 frtig darabonként. Élő borju 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 24—38 krt. Vágott borju 1 kgr. hussulyért fizetnek 40—42 kr.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 16.00—20.00 frt, feljavított juh 13—15 frt, kiverő juh 8.00—10.00 frt, kecske 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszulyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 52—54 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 52—54 frt.

Baromfivásár. Lud páronként 2.60—5.80 forintig kacsza 2.00—2.50 frtig, tyúk 1.10—1.40 frtig, csirke 50 kr.-tól 1.30 frtig, kappan 1.60—2.80 frtig, pulyka 2.80—5.00 frtig.

Takarmányvásár. Réti széna 2.00—2.70 frt, muhar 2.50—3.10 forint, zsupszalma 1.80—1.90 frt, alomszalma 1.40—1.50 frt.

Vegyesek. Tojás 100 drb. 2.00—2.10 frt. Szalonna 45—48 krajczár. Vaj Ia. 70—90 kr., IIa. 60—70 kr. Olvasztott vaj 70—100 kr. Més sárga csurgatott 40—75 kr. Burgonya sárga 1.50, rózsza 1.80, közönséges 70—80 kr., paprika 20—49 frtig, hüvelyes paprika 26 frt métermázsánként.

Bőrök. Ökörbőr száraz 100 kgr.-ként 80—86 frtig, tehénbőr száraz 76—83 frt. Nyers ökörbőr (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—34 frtig, tehénbőr nyers (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—34 frtig.

Felhivjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek ez év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Tessék figyelni.

A tisztelt gazdaközönségnek egy nélkülözhetetlen és legtöbbet használt szerszáma a kasza, a jó kasza egy kincs; a rossz kasza egy olyan nyűg, mely nem érdemi meg, hogy közbe vétessék. Mindenki meg

van erről győződve és mégis vakon hisz a czifra nevekkel felavatott kaszákban és magukat égrig magasztaló elárúsítóknak. Az egyedüli kasza, mely eddig minden tulajdonosát várakozáson felül kielégítette.

a „Szent Antal” kasza,

mely méltán megérdemli a nép kaszája czímet, mint a hogy sok vidéken nevezik.

Ezen kasza elismerésének egy nagyobb részét szívós, sem úgyon kemény, sem lágy és csodálatraméltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönség kívánságának, mert a „Szent Antal” kaszának erős nyaka, igen vékony pengéje van és egy rendes kaszás ember kezéhez van igazítva; nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ezáltal a kasza hátulja rendszeren lágyul.

Sok gazda a hibás kalapás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent Antal” kaszánál nem jöhet elő, mert az már ki van kalapálva és kipróbálva lesz a gazdaközönségnek átadva.

A „Szent Antal” kaszával csupan egyszeri kalapálással több napon át lehet dolgozni és egyetlen kaszako-fésszel 120-150 lépésnyire akár a legkeményebb és legsűrűbb hegyi fűben is kaszálni.

Minden darabért jóállást vállalok és a meg nem felelőt kicserélem.

A „Szent Antal” kasza árai:

70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú.
1 frt.	1.05 kr.	1.10 kr.	1.15 kr.	1.20 kr.	1.25 kr.	1.30 kr.

Kalapáló készülék: öntött acél üllő és kalapács ára: 85 krajczár. 5 darab rendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 db-ról kezdve az egyik kasza ingyen — Megrendelhető **SOMLY JÓZSEF** úrnál **Somogy-Szöll.**

Képes árjegyzéket ingyen küldök.

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédőlegést és az üzérkedést. És miután a „Szent Antal” jegyű kaszámmal, melynek híre röptében bejárta az egész országot, a szédőlegőknek egy kissé a körmükre koppantottam, azt mindenféle fufanggal utánozzák és elakarják hitetni, hogy őscka portékájuk valódi „Szent Antal” kasza. Ezzel szemben kijelentem, hogy Magyarországon sem ügynököt, sem elárúsítót nem tartok és a valódi „Szent Antal” jegyű kasza csak nálam kapható.

„KOLOP” kéneseződő és gyógyviz.

A kolopi kéneseződő és gyógyviz az 1896. ezred-éves kiállításon elismerő oklevéllel tüntetett ki. — Ugyanott az orvosi kongresszuson Ngs. **Bókay Árpád** egyetemi tanár ur mint a legerősebb kén-hidrogén vizről nagy elismeréssel szól, valamint a Szabad Lyezeumban Ngs. **Hankó Vilmos** tanár ur e csodás kéneseződő vizének nagy és fényes jövőt jósol.

A fürdő biztosan gyógyít mindenféle **heveny és idült csúzos bántalmakat**, mindenemű **heveny és idült bőrbajokat**, kiváló hatással van a **légző és emésztő szervek huratos bántalmainál**.

A fürdő Jász-Nagykun Szolnok megyében **Tisza-Süly** községben fekszik, melyben posta- és távirtelepülés van. Prospektusok kívánatra ingyen küldetnek.

**A fürdőévad kezdődik május 1-én
és tart szeptember végéig**

A vízre vonatkozó megrendelések és további felvilágosítások **Véghess Sándor**-hoz földbirtokos és fürdőtulajdonos **Kolop-fürdő** utolsó posta **Tisza-Süly** intézendők.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tag-szagattásnál és meghülekéknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi répszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbétékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORAZSLÉTE.

Alapítva 1847

Brausweller János

Brausweller & Co. kft. Helyi igazgatója

Brausweller & Co. kft. Helyi igazgatója

18. reménytelen árnyék-árnyék

1897. máj. 30.

CRAK, EKSZEREK 10-ÉVI JOGÁLLÁSSAL
RESZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

0-falui gazdaság posta Czikó Tolnam.
keres földmíveléshez

S pár munkást,

akik a nyári aratást végeznék. Lakás, tüzre való ingyen jár. Bővebbet levélbeli megkeresésre a nevezett gazdaság kezelője ad.

A nevezett munkások felvidéki tótok is lehetnek.

Ajánlom az 1896. évi szeptem-
ber 21-én Hódmező-Vásárhelyen
tartott ekeversenyen

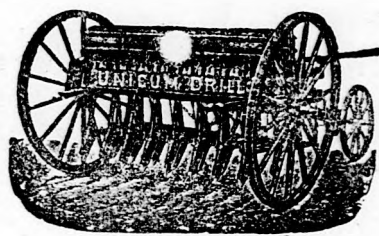
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott
egyetemes aczélekeimet,
melyek anyag, kivitel s olesó áráknál fogva az összes eddigi
konkurrencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb
vetőgépe a jelenkornak
a **Melichár-féle**

Un'cum Drill

rendkívül egyszerű és
feltétlenül szolid kivi-
telű.

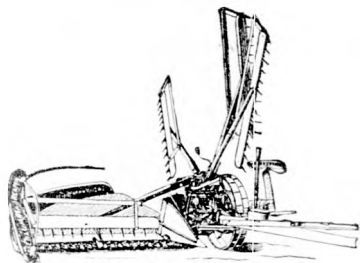
Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Az első sorvetőgépet
Magyarországban

Kühne E.

Legrégibb gazdasági
gépgyára készíté

MOSONBAN.

(1856).

A jelen évadra ajánlja mivelő eszközeit, lókapát, töltőgető répa-
gyomlálót.

Uj! „COLUMBIA“ cultivator!

D. M. Osborne és Társa hírneves főkaszáloít.

arató és kévekötőgépeit.

A szombathelyi versenyen az első díjjal kitüntetve.

Hollingsworth, Heureka és Kedvenez szénagereblyé-
ket, szénaforgatókat legjobb kivitelben.

Kézicsáplók, 2-4 lőerejű járgány cséplő-készletek, rosták, kon-
kolyozók, czirokcséplők, Hungaria és Mosoni Drill sorvetőgépek stb.

Főraktár:

BUDAPEST,

VI., Váci-körút 57/a.

Árjegyzék

ingyen és
bérmentve.

STOWASSER J.

császár és királyi udvari hangszerész

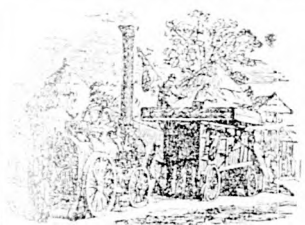
Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Saját gyártmányu fuvó, vonó és ütőhangszereiről czim-
balmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegy-
zék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

**Elpusztíthatatlan erős orgona-harmoni-
kákról** külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonó-
hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legutányosabb
árban szállíttatnak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir.
honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet

Budapesten, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigynöke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó
készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion“ őrőlgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas-
és vāmőrió-ma muk teljes berendezését és takarmánykamrák feállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAUTHNER-féle
elpusztíthatlan
„DIADAL”
PERMETEZŐ.

(Vermorel módszerü), eddig vagy 8000
darab forgalmaztatott, darabja 14.50
Rézgálicz, legelső rendü ... 29.50
Azurin, eredeti knittelföldi ... 120.—
Szóda, legelső rendü ... 4.90
Raffiaháncs, legelső rendü 40.—

Mauthner Ödön

magkereskedése
BUDAPESTEN,
Andrássy-út 23. sz.

Eredeti francia luczerna,
Eredeti magyar luczerna,
Muharmag,
Köles,
Czukorczirok,
Hajdina,
Mustármag,
Spergula,
Székely tengeri,
Alcsuthi tengeri.

Az ezredéves orsz. kiállításon kitüntetve.

VARJU ÉS TÁRSA

cs. és kir. szab.

hangszer-ipar telep

BUDAPEST,

VIII. József-körút 20. sz.

Ajánlják saját gyártmányu hangszereiket.
Cimbalmok pedál nélkül 45, 55, 60, 65,
75 frtert pedálos 80 frttól feljebb. Czimbal-
mankért 2 évi kezesseget vállalunk. Iskola-
hegedűk 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frtert es fel-
jebb. Régi kijátszott hegedűk nagy válasz-
tekban 15, 18, 22, 26, 30 frtert es feljebb.

Javítások elfogadtatnak, gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

Használt hangszerek becseréltetnek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Lapunk előfizetői, ha a megrendelésnél e lapra hivatkoznak árenged-
ményben részesülnek.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték
háromnegyed részéig 30-60 év
kövü időre kasszában
Birtokos felmondhat, pénz-
intézet nem mondhat fel.
Csakély kamattal: ke is tör-
lesztetik. Lebegyöltás leg-
rövidebb idő alatt

— Convertálás helyeg- és díjtökmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. B-küldendő
csakis: telakkönyvi kivonat és kataszteri
birtokir másolat. 4094

Ingatlan és Jelzálog Forgalmi-Intézet.
Budapest, Váci-körút 29.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden
megyeiből, halóságok és a legtekintélyesebb föld-
birtokok által alacsonyabb áron ajánlja van.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utcza 31. Váci-körút sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtokeletesebb és tartosságánál fogva a leg-
olcsóbb és legtokeletesebb permeterzőgép a

VERMOREL-féle „ECLAIR”

peronospora permeterző, mely eddig minden versenynél az első
díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselet.

— Ár 21 forint csomagolással. —

„AZURIN” 1 frt 15 kr. kilgmmja, 1 frt 10 mmként.

Aussigi „RÉZGÁLICZ” 30 frt mmként.

„RAFFIAHÁNCZ” 42 kr. kilgmmja, 40 frt mm.

A tömeges megrendelések
következtében — késések
elkerülése végett — kér-
jük különösen az

ECLAIR

permeterző megrendelése-
ket idejekorán hozzánk
juttatni.

A „HUNGARIA”

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert
kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körút 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.